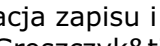

Tekst gwarowy — Rudna 1

Autor: Irena Harasimowicz

Tekst nagrały Marta Osińska i Wioleta Sawicka, 29.12.2007. Przepisała Aleksandra Krawczyk-Wieczorek, weryfikacja zapisu i opracowanie - Irena Harasimowicz. Informatorka: Teresa Groszczyk Ur. w Witorówku (pow. pilski, gm. Łobżenica) w 1927 r. Rodzice pochodzili z Wiktorówka i z Rudna, byli rolnikami. Informatorka ukończyła 4 lata szkoły podstawowej, przez rok chodziła do szkoły niemieckiej. Pracowała w gospodarstwie, nie podróżowała. Wieś była w zaborze niemieckim, przez pewien czas większość mieszkańców znała język niemiecki.

O języku niemieckim
 {vm}T684.mp3|L{/vm}

A ja {tt}w pozycji przed zwartą asynchroniczna wymowa samogłoski ę nosowej, która pochodzi z krótkiej staropolskiej samogłoski nosowej; zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne średniej ustnej e do wysokiej i w pozycji przed następną nosową spółgłoską; zanik wygłosowego -ej. |wieinc{/tt} tak z niemiecka gadałam, bo ja do szkoły chodziłam {tt}utrzymanie się i realizacja średniego e jasnego. |niemieckiej{/tt} pół roku, nie. A mama tu {tt}w pozycji śródgłosowej wyrazu przed zwartą asynchroniczna wymowa samogłoski nosowej, które pochodzi z krótkiej staropolskiej samogłoski nosowej; zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne średniej ustnej e do wysokiej i w pozycji przed następną nosową spółgłoską; zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne średniej ustnej e do wysokiej i w pozycji przed następną półotwartą; zanik wygłosowej joty. |wieincy{/tt}, {tt}utrzymanie się i realizacja średniego e jasnego. |tyściowa{/tt} tu wieincy {tt}utrzymanie się i realizacja średniego e jasnego. |z niemiecka{/tt}, bo tu byli tu te te tereny już takie… jak {tt}zdenalizowane e w miejsce staropolskiej samogłoski nosowej krótkiej w pozycji wygłosowej wyrazu. |sie mówi{/tt}. No i tak że {tt}podwyższenie i zbliżenie artykulacyjne y do i wywołane wydatniejszym spłaszczeniem warg. |miy{/tt} {tt}w pozycji śródgłosowej wyrazu przed zwartą synchroniczna wymowa samogłoski nosowej, które pochodzi z krótkiej staropolskiej samogłoski nosowej; zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne e do wysokiego y w pozycji przed następną półotwartą. |wieincy{/tt} z niemiecka gadali, no i {tt}w nagłosie wyrazu uproszczenie grupy spółgłoskowej mń do m, redukcja ń |mie{/tt} to tak bardzo ułatwiło. I ona sie cieszyła, że mi {tt}–m jako końcówka 1.pl. praes; zanik kategorii rodzaju męskoosobowego. |będziem mogli obie{/tt} {tt}zdenalizowane e w miejsce krótkiej staropolskiej samogłoski nosowej w pozycji wydługosowej wyrazu; zastąpienie sufiksu bezokolicznika –eć przez –ić. |sie zawsze porozumieć{/tt}, ni. I my wiesz gadali, wieczorami {tt}zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne e do wysokiej i. |sidzieli{/tt} dom… stare dawne dzieja [!]. A ja lubiałam tak {tt}zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne e do wysokiego y. |starzeczy{/tt} ludzi słuchać, to bardzo, nie. No i tak jakoś żeśmy sie zżyli, ona {tt}też zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne e do wysokiego y. |teyż{/tt} taka zadowolona była, ona mówi: {tt}zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne e do wysokiej i. |wiesz{/tt} ty co, ja nigdy nie myślałam, że ja tak, {tt}w pozycji wygłosowej wyrazu utrzymanie rezonansu nosowego i synchroniczna wymowa nosowego ę, które pochodzi z długiej staropolskiej samogłoski nosowej. |na taką synową{/tt} {tt}zdenalizowane e w miejsce dawnej staropolskiej samogłoski nosowej krótkiej w pozycji wygłosowej wyrazu. |trafie{/tt}. A ja żem… bardzo szanowałam starzych ludzi. A i {tt}podwyższenie i zbliżenie artykulacyjne y do i wywołane wydatniejszym spłaszczeniem warg. |myi{/tt} znowu obie {tt}zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne e do wysokiej i. |sidziały{/tt} koło pieca i znowu sobie {tt}synchroniczna wymowa samogłoski nosowej w pozycji śródgłosowej wyrazu przed zwartą. |gawędzili{/tt} po swojeimu, ni. No a ten nasz mały usiadł w środek między nas i tak słucha, jak babcia opowiadała. On lubił słuchać, bardzo lubił słuchać, jak babcia powiada, nie. A {tt}zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne średniego o do wysokiej u w pozycji przed następną nosową. |ón{/tt} {tt}zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne średniego e do wysokiego y. |teyż{/tt} już kapował tyło po niemiecku, taki jeden mały był… srulek, nie. Ale kiedyś dałam list, że… mama dała list i mówi: {tt}zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne średniego e do wysokiej i. |wiesz{/tt} ty co, do męża mego, nie, mówi: Leon, jedziesz do Zoobrzynicy [?], wyjdiesz, {tt}wyodrębnienie się joty przed spółgłoską palatalną; |wyjsiesz{/tt} ten list. Ja, na poczcie, do córki, nie, bo ona w Krzyżu była. A on mówi: no pewnie, że moge {tt}podwyższenie i zbliżenie artykulacyjne y do i wywołane wydatniejszym spłaszczeniem warg |wisłać{/tt}, ni. No i teraz {tt}-m jako końcówka 1.pl. praes |siedzim{/tt} tak obie koło pieca, a mama mówi: kto {tt}w pozycji

wygłosowej wyrazu zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne średniego e do wysokiej i. |wiei{/tt}, czy ten Lejon… Lejon było imię, Leon, to ona Lejon z niemiecka, ni. Kto wie, czy on ten list {tt}podwyższenie i zbliżenie artykulacyjne y do i wywołane wydatniejszym spłaszczeniem warg. |wisiał{/tt}, nie. A {tt}zwężenie samogłoski i podwyższenie e do wysokiego y w pozycji przed następną spółgłoską nosową. |tyn{/tt} nasz mały siedzi i patrz, przecież on już umiał {tt}zastąpienie sufiksu bezokolicznika –eć przez –ić. |zrozumić{/tt} {tt}zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne e do wysokiej i. |po niemiecku{/tt}, ni. I mówi: mamusia, ja poliece. Ta {tt}podwyższenie i zbliżenie artykulacyjne y do i wywołane wydatniejszym spłaszczeniem warg. |marinarka{/tt} wisi taka kraciata zielona, nie, no. Ta wisi na krzeselku, ja jo [?] {tt}zdenazalizowane e w miejsce dawnej staropolskiej samogłoski nosowej krótkiej w pozycji wygłosowej wyrazu. |zobacze{/tt} w {tt}zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne e do wysokiej y w pozycji przed następną spółgłoską nosową. |kiszeyni{/tt}, czy ten list jest {tt}podwyższenie i zbliżenie artykulacyjne y do i wywołane wydatniejszym spłaszczeniem warg. |wyisłany{/tt}, czy jest. {tt}podwyższenie i zbliżenie artykulacyjne y do i wywołane wydatniejszym spłaszczeniem warg; uproszczenie grupy spółgłoskowej dł do d, redukcja ł w pozycji wygłosowej wyrazu |Przyiszed{/tt}, mówi: ja, list {tt}udźwięczniająca fonetyka międzywyrazowa; podwyższenie i zbliżenie artykulacyjne y do i wywołane wydatniejszym spłaszczeniem warg; |już jest wyisłany{/tt}, mówi, nie. Tam nic nie było, mówi, w kiszeyni, nie. No i tak jakoś żeśmy tego i… żeśmy wiedzieli, że on już pojmuje po {tt}utrzymanie się średniego e w pozycji przed nosową następną, brak zwężenia artykulacyjnego samogłoski. |niemiecku{/tt}, {tt}zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne e do wysokiej i. |ni{/tt}. Już {tt}zachowanie dźwięczności w po bezdźwięcznych w związku z dłuższym utrzymywaniem się na tych terenach dwuwargowego w; podwyższenie i zbliżenie artykulacyjne y do i wywołane wydatniejszym spłaszczeniem warg; artykulacja przedniojęzykowo – zębowego ł. |chwytał{/tt} nijedne słowa i to… cieszyłam sie {tt}zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne e do wysokiej y. |teyż{/tt}. I on mówi tak. Mówi: babcia, alie jak tero bynio [?] tak oba, mówi, jak tero bynio mamusia z tatusiem rozmawiać po niemiecku, nie, to ja już bede wiedzieć. A jak przyjdzie Gwiazdor, tedy oni wincej po niemiecku {tt}zdenazalizowane o w miejsce dawnej staropolskiej samogłoski nosowej długiej w pozycji wygłosowej wyrazu. |gadajo{/tt}. Wtedy… {tt}zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne e do wysokiej i. |Ni{/tt} widział, o co chodzi, a on już cosz kapował, o co chodzi, nie. No i ja mówie… Tera, wiesz do sz… [?] ja mówie, jak my mamy gadać, ja mówie, już teraz po niemiecku ni możesz nic mówić, bo już ten mały zrozumie wszystko. I ona zaczęła {tt}sie śmiać zdenazalizowane e w miejsce dawnej staropolskiej samogłoski nosowej krótkiej w pozycji wygłosowej wyrazu. |sie śmiać{/tt}… A sie tak cieszyła, mówi: ja sie tak ciesze, że to dziecko {tt}zwężenie samogłoski i zbliżenie artykulacyjne e do wysokiej i. |zrozumi{/tt} po niemiecku, nie.